

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28.03.1991, sp. zn. 4 Cz 15/91, ECLI:CZ:NS:1991:4.CZ.15.1991.1

Číslo: 27/1992

Právní věta: Jestliže již soud rozhodl na návrh účastníka řízení o dědictví o skutečnosti, která zůstala mezi účastníky řízení o dědictví sporná, potom se musí v dalším průběhu řízení o dědictví vycházet z pravomocného rozhodnutí soudu o této skutečnosti a nelze posuzovat odlišně od závěrů uvedeného soudního rozhodnutí např. důvodnost pohledávky, která má být uvedena do soupisu pasív dědictví.

Soud: Nejvyšší soud ČR

Datum rozhodnutí: 28.03.1991

Spisová značka: 4 Cz 15/91

Číslo rozhodnutí: 27

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Dědění, Řízení dědické, Řízení před státním notářstvím

Předpisy: 95/1963 Sb. § 18
§ 37

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

V řízení o dědictví po zůstavitelce M. V. uplatnila její dcera pohledávku 19 440 Kčs z dohody o občanské výpomoci, podle níž měla zůstavitelce poskytovat pečovatelskou činnost, za kterou se jí zůstavitelka zavázala platit denně částku 18 až 20 Kčs.

Rozhodnutím státního notářství v Prostějově bylo podle ustanovení § 18 not. ř. pozůstalé dceři B. K. uloženo, aby do 1 měsíce od právní moci tohoto rozhodnutí podala u okresního soudu v Prostějově žalobu o určení, že mezi ní a zůstavitelkou byla uzavřena dohoda, jaký byl její rozsah a zda a jaké náklady při poskytování výpomoci vynaložila a zda jí vzniklo právo na odměnu; řízení o dědictví státní notářství přerušilo.

Rozsudkem okresního soudu v Prostějově bylo určeno, že mezi žalobkyní B. K. a zůstavitelkou M. V. byla 26. 1. 1983 uzavřena dohoda, podle níž se zemřelá M. V. zavázala navrhovatelce za celodenní pečovatelskou službu poskytovat částku 18 Kčs až 20 Kčs každý den, jednou provždy. Současně bylo určeno, že účelně vynaložené náklady v souvislosti s dohodou činily 3000 Kčs.

Státní notářství v Prostějově potom rozhodnutím určilo obecnou cenu dědictví částkou 82 630,80 Kčs, výši dluhů částkou 10 488 Kčs a čistou hodnotu dědictví částkou 72 142,80 Kčs. Do pasív

dědictví státní notářství zahrnuje částku 3000 Kčs, jako pohledávku dcery podle rozsudku okresního soudu v Prostějově, č. j. 6 C 106/88-66; do pasív dědictví však nezařadilo pohledávku za poskytování celodenní pečovatelské služby v částce 18 až 20 Kčs denně podle uvedeného rozhodnutí s odůvodněním, že právo na odměnu nevzniklo, neboť dohoda o odměně v rozmezí 18 až 20 Kčs denně je neurčitá, a proto podle ustanovení § 37 o. z. neplatná.

K odvolání zůstavitelčiny dcery krajský soud v Brně rozhodnutí státního notářství potvrdil s odůvodněním, že pro neurčitost sjednané denní odměny v částce 18 až 20 Kčs nemůže být dohoda považována za platnou a státní notářství proto nepochybně, když požadovanou částku ve výši 17 820 Kčs jako pohledávku pozůstalé dcery do pasív dědictví nezařadilo.

Nejvyšší soud České republiky rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČR, tak, že rozhodnutím státního notářství v Prostějově, vydaným podle ustanovení § 37 odst. 1 not. ř., a usnesením odvolacího soudu, byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Státní notářství v tomto řízení důsledně nepostupovalo podle ustanovení § 18 not. ř. Odkázalo sice dědičku B. K. se spornou pohledávkou na občanské soudní řízení, když však soud rozhodl o existenci dohody mezi zůstavitelkou a touto dědičkou, jíž se zůstavitelka zavázala platit za celodenní pečovatelskou službu částku 18 až 20 Kčs, v rozporu s ustanovením § 135 odst. 2, věta druhá, o. s. ř. z tohoto pravomocného rozhodnutí nevycházelo. Dohodu o odměně, na rozdíl od soudu, považovalo za neplatnou pro neurčitost podle ustanovení § 37 o. z. a odvolací soud se s tímto právním názorem ztotožnil, neboť k odvolání dědičky B. K. rozhodnutí státního notářství potvrdil.

Pochybení státního notářství a odvolacího soudu není jen v tom, že se necítily vázány rozhodnutím soudu o sporné prejudiciální otázce, nýbrž i v posouzení závazku poskytovat odměnu 18 až 20 Kčs denně, jako neplatného právního úkonu pro neurčitost. Výkladem tohoto projevu vůle při důsledném použití ustanovení § 35 odst. 1, 2 o. z. nelze totiž dojít k jinému závěru, než k tomu, že příjemkyně služby se zavázala za poskytnutou službu zaplatit odměnu minimálně v částce 18 Kčs denně.

Ze shora uvedeného vyplývá, že uvedenými rozhodnutími státního notářství a odvolacího soudu byl porušen zákon v ustanoveních § 4 odst. 1, § 25, § 35, § 37 odst. 1 not. ř., § 135 odst. 2 o. s. ř. a § 37 o. z. Stížnosti pro porušení zákona, podané generálním prokurátorem České republiky, bylo proto vyhověno a napadená rozhodnutí zrušena. Věc se vrací k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.